



Complexnummer: 520021

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Leerlooierijcomplex

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

520022, 520023, 525666

Woonplaats

Oosterhout

Gemeente

Oosterhout

Provincie

Noord-Brabant

Hoofdadres van hoofdobject

Veerseweg 52, 4901 ZE Oosterhout

Complexomschrijving

Inleiding.

Voormalig traditioneel LEERLOOIERIJCOMPLEX uit circa 1850-1904, bestaande uit een LOOIERSWONING (1) en twee LEERLOOIERIJEN (2 en 3), gebouwd en ingericht voor looier H. van Rijckevorsel. De looierswoning dateert uit 1904 en vertoont elementen van de late Neo-Renaissance. De twee kuiplooierijen, met nathuizen en droogzolders, zijn gebouwd in Ambachtelijk-traditionele bouwstijl. De oudste looierij dateert uit omstreeks 1850 en is oorspronkelijk mogelijk opgezet als biljartfabriekje dat rond 1880, toen de tweede looierij was voltooid, als kuiplooierij werd ingericht. Het malen van de eikenschors, voor het verkrijgen van de voor het looiproces noodzakelijke grondstof run, gebeurde in de aan de overzijde van de Veerseweg gelegen standaardmolen (de 'Planken Molen'), die thans niet meer aanwezig is. Ook aan de Veerseweg 56-58 bevindt zich een voormalige leerlooierij met woonhuis (buiten rijksbescherming).

Het looierijcomplex is tot in het begin van de jaren negentig van de twintigste eeuw in gebruik geweest.

Omschrijving.

Het geheel vrijgelegen complex bevindt zich ten oosten van de oude Oosterhoutse dorpskern op een rechthoekig perceel aan de Veerseweg 52. De gebouwen bevinden zich in de noordoostelijke zone van het perceel en omsluiten een binnenterrein waarop zich meer looikuipen bevinden. Groot zij- en achtererf aan de west- en zuidzijde.



Waardering.

Het leerlooierijcomplex, bestaande uit een looierswoning en twee leerlooierijen met kuipenterrein, is van algemeen belang. Het complex heeft cultuurhistorische waarden. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkelingen in de Brabantse lederindustrie in de tweede helft van de negentiende eeuw en het begin van de twintigste eeuw. Het is van belang voor de typologische ontwikkeling van looierijgebouwen en looierswoningen. Het complex heeft architectuurhistorische waarden. Het is van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van de verzorgde ornamentiek en de detaillering van met name het woonhuis.

Het complex heeft tesamen met Veerseweg 56-58 ensemblewaarden als karakteristiek onderdeel van een historisch gegroeid looiersensemble aan de Veerseweg. Het complex heeft verder ensemblewaarde wegens de wijze van situering van de afzonderlijke objecten rondom een kuipenterrein.

Het complex is van belang vanwege de typologische herkenbaarheid als kuiplooierijen-aan-huis en de gaaf bewaard gebleven looierswoning. Het is zeldzaam vanwege de nog in groten getale aanwezige looierskuipen.



Monumentnummer*: 520022

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 18 december 2001
Kadaster deel/nr: 13395/4

Complexnummer

520021

Complexnaam

Leerlooierijcomplex

Woonplaats*

Oosterhout

Gemeente*

Oosterhout

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Veerseweg

Nr*

52

Toev.*

Postcode*

4901 ZE

Woonplaats*

Oosterhout

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Oosterhout

Sectie*

R

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

8361

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

De LOOIERSWONING, gebouwd in 1904 voor looier H.A. van Rijckevorsel, vertoont elementen van de late Neo-Renaissance. Het woonhuis is noord-zuid georiënteerd en ligt met de nokrichting loodrecht op de Veerseweg.

Omschrijving.

Het gedeeltelijk onderkelderde bakstenen pand beslaat een rechthoekige plattegrond en telt één bouwlaag en een kapverdieping onder een met Hollandse pannen gedekt zadeldak, aan de voorgevel voorzien van decoratieve windveren. Langsgevels met eenvoudige goten. Aan de achterzijde smallere en lagere eenlaags aanbouwen onder zadeldak en plat. Tussen de linker gevel en de kopgevel van de belendende looierij leidt een tegelpad naar een opgeklampte houten poort die de toegang tot het binnenterrein afsluit. Voorstoepje met geel-rode vloertegels. In de voorgevel van het in kruisverband gemetselde woonhuis bevindt zich een gevelsteen met 'H.v.R. / 1904'. Speklagen in gele verblendsteen. Siermetselwerk in de boogvelden, smeedijzeren sierankers. Deur en vensters op hardstenen (lek-)dorpels en onder rond- en korfbogen met rechtgesloten, afgebiljoende kozijnen waarin T-vormig schuifvenster, gekoppelde zesruiters en een afgebiljoende paneeldeur met originele kruk. Bovenlichten met kleine roedenverdeling en geel kathedraalglas.

Achtergevel (zuidzijde) met centraal schoorsteenkanaal, stolpvensters en rechte steekankers. Rechter gevel met muizentandlijst, steekankers en een beluikte gevelopening onder strek met hardstenen afzaat. In de linker gevel een betralied kelderlicht.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De indeling van het interieur is herkenbaar bewaard gebleven. Rechts gesitueerde gang leidt naar een achterkamer en keukenaanbouw. Aan de gang een voorkamer en een steektrap naar de kapverdieping. Van het interieur zijn onder andere vermeldenswaard: tegellambrizing in de gang, sobere paneeldeuren met licht geprofileerd lijstwerk, schouwen in de voor- en achterkamer met geel en groen geglazuurde baksteen en gekleurde tegels, en een voormalige bedstede en muurkast met opgeklampte deuren in de achterkamer.

Waardering.

De looierswoning met voorstoep is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarden. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkeling in de Brabantse lederindustrie in het begin van de twintigste eeuw. Het is van belang voor de typologische ontwikkeling van looierswoningen. Het object heeft architectuurhistorische waarden. Het is van belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het architectonisch ontwerp, de verzorgde ornamentiek en de detaillering. Het object heeft ensemblewaarden. Het vormt tesamen met de belendende looierijgebouwen, de looikuipen op het binnenterrein en het looierijcomplex aan de Veerseweg 56-58 een karakteristiek onderdeel van een historisch gegroeid looiersensemble aan de Veerseweg. Het object is van belang vanwege de gaaf bewaard gebleven hoofdvorm en diverse delen van het interieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Bedrijfs-, fabriekswoning

Functie

Looierswoning



Monumentnummer*: 520023

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 18 december 2001
Kadaster deel/nr: 13395/4

Monumentnaam**

Leerlooierijcomplex

Complexnummer

520021

Complexnaam

Leerlooierijcomplex

Woonplaats*

Oosterhout

Gemeente*

Oosterhout

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Veerseweg

Nr*

52

Toev.*

Postcode*

4901 ZE

Woonplaats*

Oosterhout

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Oosterhout

Sectie*

R

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

8361

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

Rond 1880 gebouwde LEERLOOIERIJ met achtergelegen kuipenterrein en waterpomp, gebouwd in Ambachtelijk-traditionele bouwstijl voor looier H. van Rijckevorsel. De looierij ligt met de langsgevel prominent aan de Veerseweg, loodrecht op de looierswoning en met de noklijn evenwijdig aan de straat.

Het malen van de eikenschors, voor het verkrijgen van de voor het looiproces noodzakelijke grondstof run, gebeurde in de destijds aan de overzijde van de Veerseweg gelegen standaardmolen (de 'Planken Molen'), die thans niet meer aanwezig is. Het object is tot in het begin van de jaren negentig van de 20ste eeuw in gebruik geweest.

Omschrijving.

Het uit geteerde houten planken en bakstenen bestaande pand beslaat een rechthoekige plattegrond en bestaat uit een nathuis en een droogzolder onder een met Hollandse pannen gedekt zadeldak met (deels) sierlijk gesneden lamberkijnachtige windveren en gevelmakelaars. Aan de achtergevel (zuidzijde) een thans versoerberde aanbouw onder plat uit 1909 (de voormalige berging) en een waterpomp, destijds van belang voor de grote hoeveelheden was- en spoelwater die nodig waren bij het looiproces. In kruisverband gemetseld nathuis, aan de straatzijde (noordzijde) beplankt. Deels versoerberde, meerruits vensters met kleine roedenverdeling op bakstenen afzaten, aan



de zuid- en westzijde getoogd en aan de oostzijde rechtgesloten. Opgeklampte houten entreepoort in de noord- en zuidgevel. Beplankte droogzolder met karakteristieke ventilatieluiken. Diverse klampluiken. De houten balken van de zoldering rusten op dragende bakstenen muren. Van het interieur zijn onder andere vermeldenswaard: houten steektrap naar de droogzolder, gecementeerde spoelbakken en een gedeeltelijke klinkervloer. Op het achterterrein liggen diverse (restanten) van looikuipen. Dit zijn groepsgewijs in de grond ingegraven, en met houten dekplaten afsluitbare kuipen van ongeveer twee bij twee meter waar de huiden horizontaal in werden gelegd en laag om laag met eikenschors bestrooid.

Waardering.

De leerlooierij met kuipenterrein en waterpomp is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarden. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van de economische ontwikkelingen in de Brabantse lederindustrie aan het eind van de negentiende eeuw. Het is van belang voor de typologische ontwikkeling van vroege looierijgebouwen. Het object heeft ensemblewaarden. Het vormt tesamen met het belendende looierijgebouw en de looierswoning, de overige looikuipen op het binnenterrein en het looierijcomplex aan de Veerseweg 56-58 een karakteristiek onderdeel van een historisch gegroeid looiersensemble aan de Veerseweg.

Het object is van belang vanwege de typologische herkenbaarheid als kuiplooierij aan huis. Het is zeldzaam vanwege de nog in groten getale aanwezige looierskuipen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Nijverheid

Functie

Leerlooierij



Monumentnummer*: 525666

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 18 december 2001
Kadaster deel/nr: 13395/4

Monumentnaam**

Leerlooierijcomplex

Complexnummer

520021

Complexnaam

Leerlooierijcomplex

Woonplaats*

Oosterhout

Gemeente*

Oosterhout

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Veerseweg

Nr*

52

Toev.*

Postcode*

4901 ZE

Woonplaats*

Oosterhout

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Oosterhout

Sectie*

R

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

8361

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

LEERLOOIERIJ met naastgelegen kuipenterrein, gebouwd in Ambachtelijk-traditionele bouwstijl. Mogelijk reeds omstreeks 1850 opgezet als biljartfabriekje en rond 1880 ingericht als looierij voor H. van Rijckevorsel. De looierij is ten zuiden van voornoemde looierswoning en looierij gelegen en is vanaf de openbare weg nauwelijks zichtbaar. Het pand is noord-zuid georiënteerd, met de noklijn loodrecht op de Veerseweg.

Het malen van de eikenschors, voor het verkrijgen van de voor het looiproces noodzakelijke grondstof run, gebeurde in de aan de overzijde van de Veerseweg gelegen standaardmolen (de 'Planken Molen'), die thans niet meer aanwezig is. Het object is tot in het begin van de jaren negentig in gebruik geweest.

Omschrijving.

Het uit geteerde houten planken en bakstenen bestaande pand beslaat een rechthoekige plattegrond en bestaat uit een nathuis en een droogzolder onder een met Hollandse pannen gedekt zadeldak met windveren. Aan de westgevel een thans versoberde houten aanbouw onder lessenaardak (voormalig houtloodsje). Aan de noordgevel een blokvormige eenlaags aanbouw onder plat. In kruisverband gemetseld nathuis met deels versoberde, meerruits vensters voorzien van kleine roedenverdeling op bakstenen afzaten in de oost- en zuidgevel. Opgeklampte,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



getoogde houten entreepoort in de westgevel. Dubbele, beglaasde entreepoort in de noordelijke kopgevel. Beplankte droogzolder met ventilatieluiken. In de noordgevel houten klampluiken, een hijsinstallatie onder lessenaardakje en twee tweelichten in de geveltop. Zoldering met houten balken en een mogelijk oudere, als onderslagbalk gebruikte ronde boomstam die de gehele breedte overspant en rust op schoren aan de binnenzijde van de dragende bakstenen muur. Interieur in slechte staat met mogelijk sporen van spoelbakken. Op het terrein aan de noord-westzijde diverse (restanten) van looikuipen. Dit zijn groepsgewijs in de grond ingegraven, en met houten dekplaten afsluitbare kuipen van ongeveer twee bij twee meter waar de huiden horizontaal in werden gelegd en laag om laag met eikenschors bestrooid.

Waardering.

De leerlooierij met kuipenterrein is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarden. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van de economische ontwikkelingen in de Brabantse lederindustrie aan het eind van de negentiende eeuw. Het is van belang voor de typologische ontwikkeling van vroege looierijgebouwen. Het object heeft ensemblewaarden. Het vormt tesamen met het andere looierijgebouw en de looierswoning, de overige looikuipen op het binnenterrein en het looierijcomplex aan de Veerseweg 56-58 een karakteristiek onderdeel van een historisch gegroeid looiersensemble aan de Veerseweg.

Het object is van belang vanwege de typologische herkenbaarheid als kuiplooierij-aan-huis. Het is zeldzaam geworden vanwege de nog in groten getale aanwezige looierskuipen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Nijverheid

Functie

Leerlooierij